

OBČINA
MEDVODE

Cesta komandanta Staneta 12
1215 Medvode

T: 01 361 95 10
E: obcina@medvode.si

ŽUPAN

Številka: 032-3/2018-10

Datum: 30.5.2018

OBČINSKI SVET OBČINE MEDVODE

ZADEVA: Predlog za uvrstitev na dnevni red seje Občinskega sveta Občine Medvode

VSEBINA: **Osnutek Odloka o razglasitvi Hafnerjeve kapelice v Preski za kulturni spomenik lokalnega pomena**

PREDLAGATELJ: Nejc Smole, župan

POROČEVALEC: Sonja Rifel, vodja oddelka

GRADIVO: osnutek odloka z obrazložitvijo

PREDLOG SKLEPA:

Občinski svet Občine Medvode sprejema osnutek Odloka o razglasitvi Hafnerjeve kapelice v Preski za kulturni spomenik lokalnega pomena.

Nejc Smole
župan

Na podlagi 11., 12., in 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg) in 18. člena Statuta Občine Medvode (Uradni list RS, št. 51/14-UPB, 55/14- popravek in 17/18), je Občinski svet Občine Medvode na ___ seji dne __.__.____ sprejel

ODLOK
o razglasitvi Hafnerjeve kapelice v Preski
za kulturni spomenik lokalnega pomena

1. člen
(namen razglasitve)

Z namenom, da se ohranijo umetnostnozgodovinske, arhitekturne, kulturne in arheološke vrednote ter se zagotovi nadaljnji obstoj, se za kulturni spomenik lokalnega pomena z lastnostmi arhitekturnega spomenika razglasi enota dediščine: Medvode-Hafnerjeva kapelica v Preski (EŠD 2281).

Spomenik je zavarovan z namenom, da se:

- ohrani njegov sakralni pomen in raba;
- ohrani neokrnjenost arhitekturnih, likovnih in zgodovinskih vrednot;
- poveča pričevalnost kulturnega spomenika;
- predstavi kulturne vrednote spomenika in situ in v medijih;
- spodbudi učno – predstavitveno in znanstveno raziskovalno delo.

2. člen
(lastnosti spomenika)

Spomeniška celota, ki jo sestavljajo kapelica, prosto stoječa zvončnica in zasajeno drevje kot sestavni del arhitektove zasnove, stoji na samem ob poti sredi travnikov. Načrt je leta 1934 izdelal arhitekt Jože Plečnik po naročilu trgovca Lovra Hafnerja. Sodelavec je bil arhitekt Janez Valentinčič, ki je dela tudi nadzoroval.

Spomenik je zasnovan kot kapelica zaprtega tipa, krita s položno dvokapno strešico. Za kapelico je samostojen zvonik, sestavljen iz dveh stebrov, nad preklado je v polkrožni niši zvon. Zidovi kapelice so zunaj členjeni s poglobljeno rustiko v dveh barvnih odtenkih. Strešna konstrukcija je lesena, kapni legi sta pomaknjeni v notranjost, na čelih špirovcev in leg je nakazan Križev pot z rimskimi številkami postaj.

Srednji leseni podpornik se na vrhu razrašča v križ. Notranje stene so dekorativno poslikane, v krogih sta votivna napisa. Na zadnjo steno je prislonež oltar s kopijo slike Brezjanske Marije.

Kapelico je postavil trgovec, pevovodja in amaterski skladatelj Lovro Hafner po smrti edinega sina, ki ga je namenil za duhovnika. Za načrte kapelice Device Marije je zaprosil arhitekta Jožeta Plečnika. Ob pomoči arhitekta Janeza Valentinčiča, ki je gradnjo nadziral, je bila kapelica postavljena leta 1934. Po smrti Lovra Hafnerja so opremo (anžele, Kristusa nad vrati in zvon) prenesli v kapelico v Veliki Nedelji v Prekmurju.

3. člen
(lokacija in obseg spomenika)

Spomenik stoji na parcelah št. 244/6 in 245/5, obe k. o. Preska.

Vplivno območje spomenika obsega parcele št.: 296, 297/3, 244/5 – severni del, 245/6 – severni del, 247 – severni del, 246/2, 245/4, 243 – južni del, 298/11, 244/4, 1279/26, 298/6, 297/1, 1279/25, 297/2, 1279/33, 298/10, 244/3, 245/3, 1279/10, 1279/30, 1279/32, 1279/31 - severni del, 246/1, 1279/20 – severni del, vse k. o. Preska.

Meje spomenika in vplivnega območja so vrisane na digitalnem katastrskem načrtu v merilu 1:2880 in na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000.

Izvirnika načrtov z zarisom varovanega območja, ki sta sestavni del tega odloka, hrani Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana (v nadaljevanju ZVKDS, OE Ljubljana).

4. člen
(varstveni režim)

Za kulturni spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- celostno ohranjanje varovanih kulturnih, zgodovinskih, umetnostnih, arhitekturnih in arheoloških vrednot spomenika v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti, tako na zunanjsčini kot v notranjsčini z vso originalno stavbno in slikarsko opremo;
- redno strokovno vzdrževanje in obnavljanje spomenika in njegovih delov ter vseh ovrednotenih in ohranjenih izvirnih prvin arhitekturne zasnove zunanjsčine in notranjsčine spomenika ter notranje opreme po načelu ohranjanja izvirne lege, oblike, konstrukcijskih elementov, materialov, struktur in barvne podobe;
- prepoved spreminjanja varovanih vrednot izvirne arhitekturne zasnove zunanjsčine in notranjsčine z rušenjem, odstranjevanjem, kot tudi z nadzidavo, prezidavo in dodajanjem posameznih prvin;
- v primeru okrnitve spomenika ali njegovega varovanega dela, je potrebno zagotoviti strokovno prenovo in vzpostavitev stanja pred posegom, oziroma prvotnega stanja na stroške povzročitelja;
- zagotavljanje ustrezne namembnosti celote in posameznih delov v skladu z varovanimi vrednotami spomenika in njegovo osnovno namembnostjo;
- zagotavljanje dostopa javnosti v obsegu, ki ne ogroža varovanja spomenika ter pravic lastnika;
- pri funkcionalnem posodabljanju objekta in dostopa gibalno oviranim, je treba varovane sestavine spomenika ohranjati v največji možni meri;
- predhodno izdelavo konservatorskega načrta za večje posege v spomenik ali njegovo celovito prenovo.

V vplivnem območju kulturnega spomenika velja varstveni režim, ki določa:

- podreditev posegov ohranjanju, sanaciji in prenovi varovanih lastnosti prostora;
- ohranjanje nepozidanosti odprtega prostora z ohranjanjem tradicionalne rabe prostora;
- prepoved postavljanja objektov trajnega ali začasnega značaja, vključno z nadzemno ali podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v izjemnih primerih, ki jih s predhodnim kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS OE Ljubljana;
- prepoved vseh posegov v plasti vplivnega območja, razen pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem zavoda.

Za vsak poseg v spomenik, njegove dele ali vplivno območje so v skladu z 28., 29. in 30. členom ZVKD-1, potrebni kulturnovarstveni pogoji in na njihovi podlagi kulturnovarstveno soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

5. člen

(ukrepi za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami in za primer oboroženega spopada)

Ukrepi za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami in za primer oboroženega spopada:

- priprava ocene protipotresne in poplavne ogroženosti;
- izdelava arhitekturnih izmer stavb.

Zakon določa, da morajo biti nepremični spomeniki označeni v skladu s Pravilnikom o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 57/11).

6. člen

(zaznamba statusa kulturnega spomenika)

Na podlagi tretjega odstavka 13. člena ZVKD-1 pristojni organ na parceli iz prvega odstavka 3. člena tega odloka v zemljiški knjigi po uradni dolžnosti zaznamuje status kulturnega spomenika, na parcelah iz drugega odstavka 3. člena tega odloka pa status vplivnega območja.

7. člen

(kršitve)

Za kršitev določb tega odloka veljajo kazenske določbe od 125. do 127. člena ZVKD-1. Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravlja inšpektorat pristojen za kulturo.

8. člen

(uveljavitev odloka)

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka:

Datum:

Župan
Občine Medvode
Nec Smole

OBRAZLOŽITEV

Pravna podlaga:

Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg), ki v 11. členu določa, da je nepremična dediščina, ki

predstavlja izrazit dosežek ustvarjalnosti ali dragoceno prispeva h kulturni raznolikosti in je pomemben del prostora ali dediščine Republike Slovenije ali njenih regij; 13. člen tega zakona pa določa postopek razglasitve posameznega objekta za kulturni spomenik lokalnega oziroma državnega pomena.

Zakon določa, da se spomenik lokalnega pomena razglasi z odlokom predstavniškega organa občine, ki mora vsebovati:

- identifikacijo spomenika, vključno z določitvijo meje spomenika tako natančno, da so meje določljive v naravi in zemljiškem katastru,
- vrednote, ki utemljujejo razglasitev za spomenik,
- varstveni režim spomenika,
- vplivno območje, kadar je to zaradi zagotavljanja prostorske celovitosti spomenika potrebno, vključno z določitvijo meje vplivnega območja tako natančno, da so meje določljive v naravi in zemljiškem katastru,
- varstveni režim v vplivnem območju,
- morebitno obveznost javne dostopnosti spomenika,
- zahteve glede upravljanja ter morebitno obveznost sprejema načrta upravljanja in
- podatke o inventarni knjigi premoženja, ki so sestavni del spomenika, in pristojni organizaciji, če se skupaj z nepremičnim spomenikom razglašajo tudi premoženja, ki so njegov sestavni del.

Na podlagi odloka o razglasitvi se pravni status nepremičnega spomenika in njegovega vplivnega območja, zaznamuje v zemljiški knjigi kot zaznamba nepremičnega spomenika.

Razlogi za sprejem odloka:

Hafnerjeva kapelica v Preski, ki je delo arhitekta Plečnika, leži na zemljišču, ki je v lasti Republike Slovenije ter v upravljanju Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS.

Sklad, ki z zemljiščem upravlja, bi moral kapelico vzdrževati, vendar Občina Medvode ugotavlja, da temu ni tako. Občina Medvode je že pred dvema letoma želela zemljišče in kapelico prenesti v svojo last, zato je na sklad naslovila vlogo za brezplačni prenos nepremičnine v izmeri 54 m², v svojo last. S skladom nismo uspeli najti skupnega jezika oz. poenotenega tolmačenja določb Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov RS, ki opredeljuje pogoje za brezplačni prenos lastništva iz sklada na občino in obratno. Zakon kot enega izmed pogojev zahteva javni interes (v konkretnem primeru na področju kulture), ki bi bil po našem prepričanju z razglasitvijo izkazan, in s tem pripravljena osnova za brezplačni prenos lastništva na Občino Medvode.

Občina Medvode je na Zavod za varstvo kulturne dediščine, ki pripravi formalni predlog in osnutek odloka za razglasitev posameznega kulturnega spomenika kot spomenik lokalnega pomena, že v letu 2015 naslovila pobudo za spremembo oz. pripravo novega Odloka o kulturnih in zgodovinskih spomenikih v občini Medvode, v katerega bi bila uvrščena tudi Hafnerjeva kapelica. Z razglasitvijo Hafnerjeve kapelice v Preski med kulturne spomenike lokalnega pomena bi bil po našem prepričanju izkazan javni interes na področju kulture, in s tem pripravljena osnova za brezplačni prenos lastništva na Občino Medvode.

Tudi na sejah Občinskega sveta je bila nekajkrat dana pobuda po razglasitvi Hafnerjeve kapelice v Preski za kulturni spomenik lokalnega pomena, pobude po razglasitvi omenjene kapelice pa smo v občinski upravi prejeli tudi s strani občanov samih.

Pred kratkim so strokovne službe Zavoda za varstvo kulturne dediščine pripravile strokovne podlage in osnutek odloka, ki je pred vami. Po proučitvi situacije smo se namreč odločili, da pripravimo samostojen odlok, ki bo kot spomenik lokalnega pomena razglasil le Hafnerjevo kapelico, tako kot je Občinski svet z Odlokom o razglasitvi rojstne hiše Jakoba Aljaža za kulturni spomenik lokalnega pomena (Uradni list RS, št. 86/05) v letu 2005 razglasil rojstno hišo Jakoba Aljaža v Zavrhu.

Obrazložitvi osnutka odloka je priložen tudi načrt z vrisanimi mejami spomenika in njegovega vplivnega območja.

Finančne posledice sprejema odloka:

S prenosom lastništva objekta s sklada na občino, bi bila vzpostavljena pravna podlaga za vlaganje proračunskih sredstev občine v obnovo in vzdrževanje kapelice. Občina bo že z rebalansom proračuna za leto 2018 zagotovila dodatna sredstva za vzdrževanje tega kulturnega spomenika.

Občinskemu svetu Občine Medvode predlagamo, da osnutek Odloka o razglasitvi Hafnerjeve kapelice v Preski za kulturni spomenik lokalnega pomena obravnava in sprejme

Pripravila:
Sonja Rifel, vodja oddelka za SPPDZ

Nejc Smole
župan